

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΪΤΙΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Κυριακὴν, 4^ῃ /17^ῃ Μαΐου 2020, Κυριακὴν τῆς Σαμαρείτιδος κατὰ τὸ Πεντηκοστάριον, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Σαμαρεΐτις γυνὴ συνήνητησε τὸν Κύριον εἰς τὸ Φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, εἰς Νεάπολιν τῆς Σαμαρείας καὶ ἐκεῖ ὁ Κύριος ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ αἰτήματος νά πῖη ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας αὐτῆς, ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὴν ὅτι Ἐκεῖνος εἶναι τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, τὸ ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός, (Ἰω. Κεφ. 4).

Τὸ γεγονός τοῦτο ἐωρτάσθη ἐφέτος ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τοῦ Φρέατος καὶ ἀνακαινιστοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σαμαρείας, Ἀγίας Φωτεινῆς, Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ἐν ᾧ καὶ τὸ σκῆνωμα τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Φιλουμένου εἰς τὸ πλαίσιον τῶν μέτρων προστασίας τῆς ὑγιείας ἐκ τοῦ ἰοῦ Covid -19.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν μετέβη ἐκεῖ ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, ἀλλὰ μετέβη καὶ ἐλειτούργησεν τὴν πρωΐαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων εἰς Τιβεριάδα, ἔνθα ἐδέχθη Αὐτὸν ὁ ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Παρθένιος.

Ἐπί ταῖς ἐκδηλώσεσι ταύταις ὁ Μακαριώτατος ἀπηύθυνε τὸ κάτωθι μήνυμα:

«Ὁ κατ' οὐσίαν ἀθεώρητος Λόγος καὶ πανουργός, ὡφθης τοῖς ἀνθρώποις ἄνθρωπος ἐξ ἀγνῆς, θεομήτορος, τὸν ἄνθρωπον ἀνακαλούμενος, πρὸς μετουσίαν τῆς θεότητος», ἀναφωνεῖ ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Σήμερον, Κυριακῇ πέμπτῃ ἀπὸ τοῦ Πάσχα, τὴν τῆς Σαμαρείτιδος γυναικὸς ἐορτὴν ἐορτάζομεν, καὶ ευχαριστιακῶς δοξολογοῦμεν τὴν πηγὴν τῆς ζωαρχίας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν φανερωθέντα σαρκούμενον ὡς ἄνθρωπον, «ἵνα τὸν Ἄδάμ ἐξάρῃ ἐκ κατάρας παγγενῆς».

Ὦντως ὁ σαρκωθείς θεὸς Λόγος καὶ ἄνθρωπος γενόμενος ἐξῆρεν / ἠλευθέρωσε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Παλαιοῦ, δηλαδὴ τοῦ χοϊκοῦ Ἄδάμ καὶ συνανέστησεν αὐτό [τὸ γένος] διὰ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Κατὰ τὸν διάλογόν Του, ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος ἐν τῷ Φρέατι τοῦ Ἰακώβ: «εἶπεν αὐτῇ· εἰ ἤδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σύ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν», (Ἰωάν. 4,10).

Ἐρμηνεύων τούς Κυριακούς τούτους λόγους ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «ὕδωρ ζῶν ἀποκαλεῖ τὴν ζωοποιὸν τοῦ [Θείου] Πνεύματος δόσιν, δι' ἧς καὶ μόνης ἡ ἀνθρωπότης... ξηρὰ τε ἦδη καὶ πάσης ἄγονος ἀρετῆς... πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἐπανατρέχει τῆς φύσεως κάλλος καὶ τὴν ζωοποιὸν ἐκπίνουσα χάριν, πολυτρόποις ἀγαθῶν ιδέαις περιανθίζεται».

Μέ ἄλλα λόγια, τό «ζῶν ὕδωρ», δηλονότι ἡ ζωοποιός δόσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία «καθαίρει τόν ρύπον τῆς ἁμαρτίας καί σβεννύει τήν φλόγα τῶν παθῶν καί θεραπεύει τήν τῆς ἀπιστίας ξηρότητα καί ἀκαρπία», κατά τόν ἅγιον Θεοφύλακτον. Ἐπί πλέον δέ ἡ ζωοποιός δόσις ἢ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶναι αὐτή, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐν Χριστῷ τῷ νέῳ Ἀδάμ τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου.

Μόνον διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος δύναται νά ἐπανέλθῃ εἰς τό ἀρχαῖον κάλλος ἢ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς λέγει καί ὁ Μέγας Βασίλειος ἐρμηνεύων τόν ψαλμόν: «Κύριε ἐν τῷ θελήματί Σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν», (Ψαλμ. 29,8).

Καλός μὲν γάρ ἦμην κατά τήν φύσιν· ἀσθενής δέ διὰ τό ἐξ ἐπιβουλής τοῦ ὄφους νεκρωθῆναι τῷ παραπτώματι... Κάλλος δέ ἀληθινόν καί ἐρασιμώτατον μόνω τῷ τόν νοῦν κεκαθαρμένω, θεωρητόν τό περί τήν θείαν καί μακαρίαν φύσιν». Καί ἀναλυτικώτερον: Ἦμουν καλός ἐκ φύσεως· ἀδύνατος ὅμως, διότι ἐνεκρώθην μέ τό παράπτωμα ἐξ αἰτίας τῆς ἀπάτης τοῦ ὄφους. Κάλλος ὅμως ἀληθινόν καί ἀξιαγάπητον ὑπάρχει εἰς τήν θείαν καί μακαρίαν φύσιν, τό ὁποῖον δύναται νά ἴδῃ μόνον νοῦς καθαρός.

«Κάλλος γάρ ἄριστον, πρῶτον μὲν τό ψυχικόν, ὅταν ἦ κεκοσμημένη ψυχὴ ἀγίῳ Πνεύματι», λέγει ὁ Ἅγιος Κλήμης Ἀλεξανδρείας.

Τό ἐν ἀγίῳ Πνεύματι κάλλος τῆς ψυχῆς δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τήν μετουσίαν τῆς θεότητος, τούτέστιν τῆς κοινωνίας τῆς θείας φύσεως, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Μάξιμος: «εἰς τοῦτο ἡμᾶς πεποίηκεν ὁ θεός, ἵνα γενώμεθα θείας κοινωνοί φύσεως, καί τῆς αὐτοῦ ἀϊδιότητος μέτοχοι, καί φανῶμεν Αὐτῷ ὅμοιοι κατά τήν ἐκ χάριτος θείας».

Ἰδοὺ λοιπόν διὰ τί ὁ Ἰησοῦς εἶπε τῇ Σαμαρείτιδι: «ὅς δι' ἄν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τόν αἰῶνα, ἀλλά τό ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον», (Ἰωάν. 4, 14).

Τοῦτο ἀκριβῶς τό ὕδωρ, τό ἀλλόμενον τό πρός ζωὴν αἰώνιον, δηλονότι τήν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος προσέφερον ὁ Ἰησοῦς Χριστός τῇ Σαμαρείτιδι γυναικί, ἡ δέ μετ' εὐφροσύνης ἐδέξατο αὐτό, ὡς βοᾷ ὁ Προφήτης Ἡσαΐας: «Καί ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου», (Ἠσ. 12,3).

Κατά τόν ἅγιον Κύριλλον Ἀλεξανδρείας ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ὁ Προφήτης Ἡσαΐας: «Ἐγὼ μὲν ἀποκαλεῖ τόν ζωοποιόν τοῦ θεοῦ Λόγον, πηγὰς δέ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καί Εὐαγγελιστάς καί Προφήτας. Σωτήριον δέ τόν Χριστόν».

Ἡ Σαμαρεῖτις γυνὴ ὄχι μόνον ἐδέξατο τήν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀλλ' ἐγένετο κῆρυξ καί Ἀπόστολος τοῦ Κυριακοῦ κηρύγματος: «Πνεῦμα ὁ θεός καί τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν Πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν», (Ἰωάν. 4,24).

Σχολιάζων τό χωρίον τοῦτο ὁ Ἱερός Χρυσόστομος λέγει: «Ὅταν δε εἶπη, [ὁ Χριστός], «Πνεῦμα ὁ θεός» οὐδέν ἄλλο δηλοῖ ἢ τό ἀσώματον. Δεῖ τοίνυν τοῦ ἀσώματου καί τήν λατρείαν τοιαύτην εἶναι καί διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν ἀσώματου προσφέρεσθαι· τούτέστι, διὰ τῆς ψυχῆς καί τῆς τοῦ νοῦ καθαρότητος... Μὴ τοίνυν θέτετε πρόβατα καί μόσχους, ἀλλ' ὅλον σαυτόν ἀνάθετε τῷ θεῷ καί ὀλοκαύτωσον [= πρόσφερε τόν ἑαυτόν σου ὀλοκαύτωμα εἰς τόν θεόν]· τοῦτο γάρ ἐστὶ θυσίαν ζῶσαν

παραστήσαι... τῷ Θεῷ τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, (Ρωμ. 12,1),... σταυροῦν ἑαυτὸν καὶ τὰς ἀλόγους ἀναιρεῖν ἐπιθυμίας καὶ κατασφάττειν».

Εἰς τοῦτο ἀκριβῶς ἐγένετο καὶ ἡ Σαμαρεῖτις γυνή, ἡ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὀνομασθεῖσα Φωτεινή, τούτέστιν εἰς τό μαρτύριον τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ὀλοκαυτώσασα ἑαυτὴν μετὰ τῶν ἑπτὰ αὐτῆς υἱῶν, ἐπὶ τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος Νέρωνος, ἀναδησαμένη οὕτω τὸν στέφανον τοῦ Σταυρικοῦ πάθους καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Μετὰ δέ τοῦ ὑμνωδοῦ εἴπωμεν: «Ἡ πηγὴ τῆς ζωαρχίας, Ἰησοῦς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπιστάς τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, πιεῖν ἐζήτει ὕδωρ παρά γυναικὸς Σαμαρείτιδος. Τῆς δέ τό ἀκοινώνητον τῶν Ἰουδαίων προσειπούσης ὁ σοφὸς δημιουργὸς μετοχεύει αὐτὴν ταῖς γλυκείαις προσρήσεσι, μᾶλλον πρὸς αἵτησιν τοῦ αἰδίου ὕδατος· ὃ καὶ λαβοῦσα, τοῖς πᾶσιν ἐκήρυξεν, εἰποῦσα· Δεῦτε, ἴδετε τῶν κρυπτῶν γνώστην καὶ θεόν, παραγενόμενον σαρκί διὰ τό σῶσαι τὸν ἄνθρωπον».

Ἀμήν. Χριστὸς Ἀνέστη.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας